

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobce: **Mgr. M. P.**
zastoupený JUDr. Josefem Kopřivou, advokátem
sídlem Václavské náměstí 819/43, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministr vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 10. 1. 2022, č. j. MV-156978-7/SO-2021

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Rozhodnutím ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra (dále jen „*správní orgán prvního stupně*“) ve věcech služebního poměru ze dne 5. 8. 2021, č. j. OSZ-133074-

43/D-Ni-2021 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“) byla žalobci podle § 213 a § 206 a 207 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v platném a účinném znění (dále jen „*zákon o služebním poměru*“), stanovena povinnost vydat bezdůvodné obohacení získané na výsluhovém příspěvku za dobu od 1. 4. 2007 do 31. 8. 2020 v celkové výši X Kč.

2. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí ministra vnitra ze dne 10. 1. 2022, č. j. MV-156978-7/SO-2021 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí.

II. Napadené rozhodnutí

3. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval předchozí průběh správního řízení, především uvedl, že ke dni 1. 4. 2007 skončil služební poměr žalobce jako příslušníka Policie České republiky, přičemž žalobce požádal ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra o přiznání příspěvku za službu ve smyslu zákona o služebním poměru, a to od 1. 4. 2007. Rozhodnutím ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ve věcech služebního poměru ze dne 30. 7. 2007, č. j. OSZ-133074/VO-Bu-2007, byl žalobci podle § 116 a § 117 v návaznosti na § 226 větu druhou zákona o služebním poměru přiznán výsluhový příspěvek ve výši X Kč měsíčně. Ve věci bylo zjištěno, že žalobce je ode dne 1. 4. 2007 ve služebním poměru vojáka z povolání, rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 10. 9. 2020, č. j. OSZ-133074-21/D-Ni-2020, bylo tudíž podle § 162 odst. 2 zákona o služebním poměru rozhodnuto o zániku nároku na výplatu výsluhového příspěvku, a to dnem 1. 4. 2007. Prvostupňovým rozhodnutím následně správní orgán prvního stupně stanovil povinnost žalobce vydat bezdůvodné obohacení získané na výsluhovém příspěvku za dobu od 1. 4. 2007 do 31. 8. 2020 v celkové výši X Kč.
4. Ministr vnitra dospěl k závěru, že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o služebním poměru. Zůstává prokázanou skutečností, že žalobce byl ke dni 1. 4. 2007 přijat do služebního poměru vojáka z povolání, a nebylo zjištěno, že by tuto skutečnost oznámil bezpečnostnímu sboru nebo odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra. Žalobci tak k tomuto dni nevznikl nárok na výplatu výsluhového příspěvku, jeho výplata mu tak nenáleží a vyplacené částky se ve smyslu § 213 zákona o služebním poměru staly bezdůvodným obohacením, které je žalobce s odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 3. 2006, č. j. 11 Ca 158/2005-72, povinen vrátit. Po dobu trvání opětovného služebního poměru výsluhový příspěvek nelze pobírat a v procesní rovině se to projeví v tom, že služební funkcionář je povinen *ex officio* rozhodnout o tom, že výplata výsluhového příspěvku již příslušníkovi dále nenáleží (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 238/2016-42). Je proto zřejmé, že v případě žalobce se jedná o plnění bez právního důvodu podle § 213 zákona o služebním poměru, které má povinnost vrátit, a ředitel odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra má povinnost vrácení neoprávněně vyplacených částek požadovat.
5. K promlčení práva na vrácení bezdůvodného obohacení uvedl ministr vnitra následující. Ustanovení § 213 zákona o služebním poměru nestanoví vlastní promlčecí lhůtu, postupuje se proto podle obecného ustanovení § 207 téhož zákona, a to s odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2015, č. j. 8 Ad 16/2012-47. Podle tohoto ustanovení činí lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru tři roky. Žalobci bylo poskytnuto plnění v celkové výši X Kč, které mu bylo vypláceno v měsíčních splátkách od dubna 2007 do srpna 2020. Nabytím právní moci rozhodnutí správního

orgánu prvního stupně ze dne 10. 9. 2020, č. j. OSZ-133074-21/D-Ni-2020, kterým byl deklarován zánik nároku na výplatu výsluhového příspěvku, se takto vyplacená částka stala bezdůvodným obohacením, a zároveň začala běžet lhůta pro uplatnění nároku bezpečnostního sboru na jeho vydání. Tento nárok uplatnil ředitel odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra zahájením řízení o vydání bezdůvodného obohacení. K promlčení nároku proto nedošlo a námitka promlčení je v tomto směru nedůvodná. V této souvislosti ministr vnitra odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. 31 Cdo 3309/2011, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2013, č. j. 9 Ca 214/2009-51, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2021, č. j. 3 Ad 10/2018-36. Pro uplatnění nároku na vydání bezdůvodného obohacení je v ustanovení § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru stanovena subjektivní promlčecí lhůta v délce tří let, která plyne od doby, kdy se služební funkcionář dozvěděl o vzniku bezdůvodného obohacení. Objektivní lhůta v daném ustanovení stanovena není, přičemž pokud by zákonodárce měl v úmyslu ji stanovit, učinil by tak jako v případě promlčení uplatnění nároku na náhradu škody podle § 207 odst. 3 citovaného zákona.

6. V závěru napadeného rozhodnutí ministr vnitra posuzoval, zda správní orgán prvního stupně postupoval v souladu s ustanovením § 180 zákona o služebním poměru, přičemž protizákonnost neshledal.

III. Žaloba

7. Žalobce v podané žalobě po stručné rekapitulaci průběhu správního řízení nejdříve uvedl, že skutečnost, že došlo ke skartaci pro věc velmi důležitých dokumentů, nelze přičítat k tíži žalobce. Vlivem špatné procesní erudice administrativy bezpečnostního sboru byla žádost o výsluhový příspěvek podaná na nevhodném formuláři, čímž došlo k vydání výsluhových náležitostí. V případě, že by žalobci byl dodán vhodný formulář, k jejich vydání by nedošlo.
8. Žalobce uvedl, že se dle jeho názoru nejednalo o plnění bez právního důvodu. Právní důvod totiž i nadále trvá, když rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 30. 7. 2007, č. j. OSZ-133074/VO-Bu-2007, nikdy nebylo zrušeno, a nedošlo tak k naplnění zákonných podmínek bezdůvodného obohacení.
9. Argumentace žalovaného týkající se promlčecí lhůty je dle žalobce nepřesvědčivá. Podle žalobce by se v daném případě měla aplikovat promlčecí lhůta uvedená v § 207 odst. 2 zákona o služebním poměru, neboť se jedná o opakující se dávky. Jedná se o pravidelné měsíční výsluhy a nikoliv o jednu částku, u níž by promlčecí lhůta ve vztahu k celé částce počala běžet dnem, kdy by takové bezdůvodné obohacení vzniklo. Jednotlivé opakující se platby výsluhových příspěvků se však dle žalobce promlčují každá zvlášť. V § 207 odst. 1 i 2 citovaného zákona se dle žalobce jedná o objektivní promlčecí lhůty. K tomuto závěru lze dospět i jazykovým výkladem ustanovení § 207 odst. 2, neboť tato lhůta je navázána na splatnost jednotlivých opětujících se plnění a nikoli na vědomost osoby, která by takovou pohledávku měla. Stežejní je tak okamžik splatnosti pohledávky.
10. Žalobce je přesvědčen, že žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí ohledně promlčecích lhůt nepodložená tvrzení, a způsobuje tak vadu nepřezkoumatelnosti. Tvrzení žalovaného, že v ustanovení § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru je stanovena subjektivní promlčecí lhůta v délce 3 roky, která plyne od doby, kdy se služební funkcionář dozvěděl o vzniku bezdůvodného obohacení, považuje žalobce za nepravdivé, neboť v daném ustanovení nic není a naopak je v něm uvedeno „*není-li stanoveno jinak*“.

IV. Vyjádření žalovaného k žalobě

11. Městský soud v Praze vyzval žalovaného k vyjádření k žalobě. Za stranu hájící postoj žalovaného se vyjádřil odbor sociálního zabezpečení ministerstva vnitra dne 28. 3. 2022 pověřený k jednání před soudy. Odkázal k námitce, týkající se špatného procesního postupu při skartaci a vydání formuláře, na znění § 180 zákona o služebním poměru. Žalobce tvrdil, že splnil oznamovací povinnost podle § 163 odst. 2 citovaného zákona, ředitel odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra však provedl šetření na útvaru posledního služebního zařazení žalobce i v Archivu Policie České republiky a zjistil, že se tam dokumenty o tomto tvrzení nenacházejí. Žalobce zároveň žádné důkazy prokazující jeho tvrzení nedoložil, a nepotvrdil ho ani výslech svědka – tehdejšího velitele jednotky, u níž byl žalobce zařazen. Následně bylo provedeno šetření u Hlavního velitelství vojenské policie a bylo potvrzeno, že žalobce je od 1. 4. 2007 ve služebním poměru vojáka z povolání. I v případě, že by žalobce prokázal splnění povinnosti, neměnilo by to nic na závěru, že se bezdůvodně obohatil, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 1 As 46/2021-30.
12. K argumentaci žalobce, že právní titul, na jehož základě byl žalobci poskytován výsluhový příspěvek, nebyl zrušen, a nedošlo tak k naplnění zákonných podmínek bezdůvodného obohacení, žalovaný uvedl, že pravomocným rozhodnutím, kterým byl deklarován nárok žalobce na výsluhový příspěvek od 1. 4. 2007, nárok na výplatu nevznikl, a to s ohledem na ustanovení § 162 odst. 2 zákona o služebním poměru. Pokud tak žalobci výplata výsluhového příspěvku nenáleží, jsou vyplacené částky bezdůvodným obohacením.
13. Ohledně námítky promlčení vznesené žalobcem žalovaný konstatoval, že teprve právní mocí rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 10. 9. 2020, č. j. OSZ-133074-21/D-Ni-2020, o zániku nároku na výplatu výsluhového příspěvku, tj. dnem 1. 10. 2020, započal běh promlčecí doby. Žalovaný postupoval v souladu s právním názorem rozsudků Městského soudu v Praze sp. zn. 9 Ca 214/2009-51 a 14 Ad 15/2018. Pokud by žalovaný postupoval podle tvrzení žalobce, znamenalo by to, že by se promlčovalo právo, které ještě neexistovalo.
14. Žalobce k vyjádření žalovaného nepodal repliku.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

15. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě 60 dní od doručení napadeného rozhodnutí (§ 196 odst. 1 zákona o služebním poměru), osobou k tomu oprávněnou, jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. Městský soud žalované rozhodnutí přezkoumal na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 71 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném a účinném znění /dále jen “s. ř. s.”/).
16. O podané žalobě městský soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání. Žalobce výslovně nesouhlas nevyslovil, jeho souhlas s rozhodnutím věci bez jednání se tak presumuje (srov. § 51 odst. 1 s. ř. s. věta druhá). Žalovaný k výzvě soudu souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání. Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS z 29. 1. 2009).
17. Ze správního spisu vyplývají následující relevantní skutečnosti k věci.

18. Žalobci skončil služební poměr u bezpečnostního sboru dne 31. 3. 2007 na vlastní žádost. V souvislosti s tím mu byly přiznány výsluhové dávky: odchodné podle § 155 a násl. zákona o služebním poměru a příspěvek za službu podle § 116 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky ve znění do 31. 12. 2006. Příspěvek byl žalobci přiznán od 1. 4. 2007 rozhodnutím ze dne 30. 7. 2007, č. j. OSZ-133074/VO-Bu-2007. Tento příspěvek, který se v souladu s §§ 225 a 226 zákona o služebním poměru považuje za výsluhový příspěvek, byl následně pravidelně valorizován, jeho výše se za dobu pobírání pohybovala od částky X Kč – do ca. Y Kč měsíčně.
19. Národní bezpečnostní úřad dne 27. 1. 2020 oznámil ministerstvu vnitra, odboru sociálního zabezpečení, že žalobce je od 1. 4. 2007 ve služebním poměru vojáka z povolání dle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.
20. Dne 12. 3. 2020, č. j. OSZ-133074-13/D-Ni-2020 rozhodl ředitel odboru sociálního zabezpečení ve věcech služebního poměru ministerstva vnitra podle § 162 odst. 2 zákona o služebním poměru o tom, že žalobci dne 1. 4. 2007 zanikl nárok na výplatu výsluhového příspěvku právě z toho důvodu, že je žalobce od 1. 4. 2007 ve služebním poměru vojáka z povolání.
21. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal odvolání. Ministr vnitra rozhodnutí ze dne 12. 3. 2020 zrušil pro procesní vady řízení. Následně ředitel odboru sociálního zabezpečení ve věcech služebního poměru ministerstva vnitra dne 10. 9. 2020 pod č. j. OSZ-133074-21/D-Ni-2020 podle § 162 odst. 2 zákona o služebním poměru znovu rozhodl o tom, že žalobci dne 1. 4. 2007 zanikl nárok na výplatu výsluhového příspěvku z toho důvodu, že je žalobce od 1. 4. 2007 ve služebním poměru vojáka z povolání.
22. Následně 30. 10. 2020 (doručeno žalobci 2. 11. 2020) zahájil služební funkcionář řízení o vydání bezdůvodného obohacení, které mělo vzniknout na vyplaceném výsluhovém příspěvku ve výši X Kč za období od dubna 2007 do srpna 2020.
23. Žalobce se v řízení vyjádřil k věci, navrhl doplnění důkazů ke skutečnosti, že služebnímu sboru ještě před odchodem ze služebního poměru oznámil, že nastoupí do služebního poměru vojáka z povolání. Služební funkcionář k tomu provedl šetření, provedl výsledky bývalého nadřízeného žalobce Mgr. R. P.
24. Dne 5. 8. 2021 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí. Odvolání žalobce zamítl žalovaný napadeným rozhodnutím 10. 1. 2022.
25. O věci uvažil Městský soud v Praze následovně.
26. Zákon o služebním poměru nabyt účinnosti dne 1. 1. 2007. Podle § 226 tohoto zákona platí, že příslušník, jehož služební poměr skončí do 3 let po nabytí účinnosti tohoto zákona a který nesplnil podmínku doby služby pro nárok na výsluhový příspěvek, má nárok na příspěvek za službu podle právních předpisů platných do 31. prosince 2005, jestliže by podle nich splnil podmínku doby služby pro nárok na příspěvek za službu. Příspěvek za službu se považuje za výsluhový příspěvek podle tohoto zákona.
27. Podle § 162 odst. 2 zákona o služebním poměru, jestliže je bývalý příslušník přijat do služebního poměru vojáka z povolání, zaniká mu nárok na výplatu výsluhového příspěvku dnem, který předchází dni jeho přijetí do služebního poměru vojáka z povolání.
28. Žalobce v souladu s ustanovením § 226 zákona o služebním poměru požádal o příspěvek za službu, jenž se dle citovaného ustanovení považuje za výsluhový příspěvek. Učinil tak žádostí ze dne 30. 4. 2007. Jakkoliv součástí žádosti nebylo žádné upozornění, že žalobci

příspěvek nebude náležet, bude – li přijat do služebního poměru vojáka z povolání ani prostor pro sdělení žalobce, kde by uvedl, že je vojákem z povolání, v každém případě součástí rozhodnutí ze dne 30. 7. 2007, č. j. OSZ-133074/VO-Bu-2007 bylo v části „poučení“ uvedeno (kromě poučení o oprávněném prostředku), že *„ostatní podmínky a náležitosti jsou uvedeny v připojené příloze. Přílohy „upozornění“* V bodu 3 tohoto upozornění (v té podobě, které je založeno ve správním spise) je poté připomenuta zákonná povinnost ohlásit bezpečnostnímu sboru do 8 dnů vyjmenované změny mající vliv pro nárok a jeho výplatu – mezi jinými i *„opětovný vznik služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru nebo vojáka z povolání.“*

29. Pomine-li tak městský soud to, že žalobce požádal o příspěvek v závěru dubna 2007, tj. již v době, kdy byl ve služebním poměru vojáka z povolání (od 1. 4. 2007), nejpozději po oznámení rozhodnutí ze dne 30. 7. 2007 (včetně přílohy s upozorněním) mu již mohlo a mělo být známo, že služební poměr vojáka z povolání je zásadní skutečností pro trvání nároku na výplatu příspěvku a že on je tuto skutečnost povinen bezpečnostnímu sboru oznámit. O tom, že by žalobci tato příloha nebyla společně s rozhodnutím oznámena, městský soud nemá pochybnosti – poučení rozhodnutí tuto přílohu předpokládá a žalobce nenamítá, že by tuto přílohu společně s rozhodnutím neobdržel, tj. že by mu nebyla známa.
30. Neobstojí tedy argumentace žalobce, že když vznik služebního poměru vojáka z povolání oznámil bezpečnostnímu sboru někdy ještě před přiznáním výsluhového příspěvku, proto měl za to, že učinil vše potřebné pro vyhodnocení nároku na výsluhový příspěvek, a proto měl za to, že dávku pobírá oprávněně. I kdyby to skutečně oznámil před přiznáním příspěvku, což je mezi stranami sporné, nejpozději na základě rozhodnutí o příspěvku s přílohou, která obsahovala citované podmínky a upozornění, mělo být žalobci již beze všech pochybností zřejmé, že souběh pobírání příspěvku a služebního poměru vojáka z povolání má „nějaký“ vliv na nárok na výsluhový příspěvek, a že tuto skutečnost je povinen bezpečnostnímu sboru oznámit. Rovněž považuje městský soud za málo pravděpodobné, že by se žalobce o nepřipustném souběhu výsluhového příspěvku policisty a služebního poměru vojáka z povolání a o povinnosti tuto skutečnost oznámit bezpečnostnímu sboru nedozvěděl od roku 2007 až do roku 2020. Jednalo se o vojáka z povolání, který pravidelně pobíral plat a současně bývalého policistu, který pravidelně požíval výsluhový příspěvek. Lze proto předpokládat, že za tuto výrazně dlouhou dobu mohl být v různých souvislostech – daňových, sociálních či v kolegiálním prostoru atp. vystaven otázce či alespoň úvahám (ať už přímo či nepřímo), zda je tento souběh vůbec možný.
31. Za této situace proto lze podle názoru městského soudu nesplnění ohlašovací povinnosti dle § 163 odst. 2 zákona o služebním poměru (cit: *bývalý příslušník je povinen bez zbytečného odkladu oznámit bezpečnostnímu sboru přijetí do služebního poměru podle tohoto zákona nebo do služebního poměru vojáka z povolání a změnu místa trvalého pobytu*) klást k tíži žalobce.
32. Nesplnění této oznamovací povinnosti není však pro projednávanou věc již natolik stěžejní. Má toliko vliv na pružnost reakce bezpečnostního sboru na tuto oznamovanou skutečnost. Pokud by žalobce svou povinnost splnil skutečně bez zbytečného prodlení, nemohlo by totiž dojít k tomu, aby dávku za trvání služebního poměru vojáka z povolání pobíral od roku 2007 do roku 2020, tj. 13 let. V projednávané věci však žalobce není „trestán“ za nesplnění oznamovací povinnosti. Je na něm vyžadováno vydání bezdůvodného obohacení.

33. Služební funkcionář se o nepřípustném souběhu dozvěděl až v roce 2020, je tedy otázkou, jaký vliv má plynutí času na již vyplacené dávky výsluhového příspěvku žalobci.
34. Jak již bylo shrnuto v rekapitulační části, o výplatě výsluhového příspěvku (resp. příspěvku za službu) žalobci od 1. 4. 2007 bylo rozhodnuto dne 30. 7. 2007, č. j. OSZ-133074/VO-Bu-2007. Dne 10. 9. 2020 pod č. j. OSZ-133074-21/D-Ni-2020 pak bylo rozhodnuto o tom, že žalobci dne 1. 4. 2007 zanikl nárok na výplatu výsluhového příspěvku z toho důvodu, že je žalobce od 1. 4. 2007 ve služebním poměru vojáka z povolání.
35. Podmínkou pro přiznání příspěvku za službu (ve spojení s přechodným ustanovením § 226 zákona o služebním poměru) bylo dle § 116 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, to, aby policistovi služební poměr skončil uvolněním nebo propuštěním z některého z důvodů uvedených v § 106 odst. 1 písm. a), b), c) a odst. 2 zákona o služebním poměru příslušníků Policie České republiky. Jeho výše se poté odvíjela dle § 117 odst. 1 cit. zákona od doby trvání služebního poměru.
36. Podle § 162 odst. 2 zákona o služebním poměru, jestliže je bývalý příslušník přijat do služebního poměru vojáka z povolání, zaniká mu nárok na výplatu výsluhového příspěvku dnem, který předchází dni jeho přijetí do služebního poměru vojáka z povolání.
37. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2017, č. j. 4 As 238/2016-42, vznik nároku na výsluhový příspěvek znamená naplnění podmínek, za nichž je možné úspěšně o výsluhový příspěvek požádat. Nárok na vlastní výplatu výsluhového příspěvku vzniká až v návaznosti na podání žádosti o jeho výplatu právní mocí (přesněji vykonatelností) navazujícího rozhodnutí služebního orgánu, jímž byla výplata výsluhového příspěvku přiznána. Tento nárok lze přitom uplatnit i zpětně od určitého data, pro vyhovění žádosti je však nezbytné, aby k uvedenému datu již byly splněny hmotněprávní podmínky výplaty, tj. aby vznikl nárok na výsluhový příspěvek jako takový a současně nezanikl nárok na jeho výplatu (např. z důvodu souběžného nároku na výplatu vyššího důchodu či výsluhového příspěvku ze služebního poměru vojáka z povolání ve smyslu § 160 a § 161 zákona o služebním poměru).
38. Co se týče souběhu vyplacené dávky a skutečnosti mající vliv na nevyplácení dávky, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 3. 2017, č. j. 4 As 238/2016-42, (mj. i ve vztahu ke vzniku služebního poměru vojáka z povolání) vyložil, že služební funkcionář je v takové situaci povinen *ex officio* rozhodnout o tom, že příslušníkovi již výplata výsluhového příspěvku dále nenáleží. V takovém případě zanikne nárok na výplatu (nikoliv však nárok na dávku samotnou). Nejvyšší správní soud pak vyložil, že takovým rozhodnutím zánik nároku na výplatu služební funkcionář deklaruje. Opětovný nárok na výplatu příspěvku pak Nejvyšší správní soud spojuje s rozhodnutím o nové (pozdější) žádosti o výplatu příspěvku.
39. Z uvedeného pro projednávanou věc vyplývá dílčí závěr, že jakmile služební funkcionář svým rozhodnutím ze dne 12. 3. 2020, č. j. OSZ-133074-13/D-Ni-2020 deklaroval zánik nároku na výplatu dávky ke dni 1. 4. 2007, pozbylo tím účinnosti rozhodnutí o přiznání dávky ze dne 30. 7. 2007, č. j. OSZ-133074/VO-Bu-2007. Městský soud se tedy neztotožnil se žalobcem, že zde stále existuje právní důvod pro výplatu dávky.
40. Deklarace zániku nároku na výplatu výsluhového příspěvku zpětně ke dni 1. 4. 2007 z důvodu souběhu výplaty příspěvku a výkonu služebního poměru vojáka z povolání pak znamená, že žalobce získal v období roků 2007 – 2020 prospěch bez právního důvodu a je

tedy povinen je vydat (§ 213 odst. 1 a 2 zákona o služebním poměru). To strany v zásadě nijak nespoujají. Rozcházejí se v názoru na to, v jakém rozsahu lze na přijaté částky výsluhového příspěvku uplatnit námitku promlčení.

41. Podle § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru se právo promlčí, jestliže nebylo uplatněno ve stanovené lhůtě. K promlčení práva se přihlídně jen v případě, že bezpečnostní sbor nebo účastník, vůči němuž se právo uplatňuje, se práva promlčení dovolá. Promlčené právo nelze v takovém případě přiznat.
42. Podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí 3 roky, není-li stanoveno jinak. Podle § 207 odst. 2 zákona o služebním poměru lhůta pro uplatnění nároku na jednotlivá opětuující se plnění činí 3 roky ode dne jejich splatnosti.
43. Zatímco např. pro běh lhůty k uplatnění nároku na náhradu škody zákon o služebním poměru speciálně v ustanovení v § 207 odst. 3 zákona o služebním poměru stanovuje subjektivní lhůtu 2 roky a objektivní 3 roky, zákon o služebním poměru ve vztahu k nároku na vydání bezdůvodného obohacení obdobným ustanovením zjevně nedisponuje. Na věc je tedy nutno aplikovat obecná pravidla promlčení, což mezi stranami rovněž není sporné. Liší se pouze názor na to, zda má být na věc aplikováno pravidlo podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru (názor žalovaného) nebo podle § 207 odst. 2 zákona o služebním poměru (názor žalobce)
44. Promlčecí lhůta nároku na vydání bezdůvodného obohacení počíná běžet dnem, kdy tento nárok mohl být poprvé uplatněn (§ 210 odst. 1 zákona o služebním poměru). Nárok mohl být uplatněn poprvé, pokud se oprávněná osoba dozvěděla o okolnostech rozhodných pro počátek běhu promlčecí lhůty, anebo kdy se o nich dozvědět měla a mohla. Judikatura městského soudu pak již dlouhodobě vychází z názoru, že takovým je okamžik, kdy je postaveno na jisto, že na vyplaceném příspěvku vzniklo bezdůvodné obohacení – zejména zrušením rozhodnutí o přiznání výsluhového příspěvku (srov. rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2021, č. j. 5 Ad 11/2018-27, ze dne 10. 12. 2021, č. j. 3 Ad 10/2018-36, ze dne 9. 1. 2013, č. j. 9 Ca 214/2009-51 a ze dne 5. 4. 2020, č. j. 14 Ad 15/2018 - 25), obdobně k okamžiku vzniku bezdůvodného obohacení následkem zrušení vykonatelného rozhodnutí přistupuje i judikatura Nejvyššího soudu s tím, že je významné, zda plnění povinnost měla oporu v hmotném právu (např. sp. zn. 28 Cdo 1345/2011, sp. zn. 28 Cdo 2176/2013, sp. zn. 23 Cdo 2707/2010 aj.).
45. V projednávané věci je dle názoru městského soudu postaveno na jisto, že bezdůvodné obohacení vzniklo na základě právní moci rozhodnutí ze dne 10. 9. 2020 o (deklaraci) zániku nároku na výplatu zpětně ke dni 1. 4. 2007, přičemž žalobci nárok na výplatu výsluhového příspěvku zanikl následkem souběhu výplaty příspěvku se služebním poměrem coby vojáka z povolání. O tom, že takový souběh možný není, ostatně mezi stranami není sporu.
46. Strany se rozcházejí v názoru, zda se právo na vydání bezdůvodného obohacení promlčí ve lhůtě podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru nebo zda se promlčí po 3 letech od splatnosti jednotlivých dávek výsluhového příspěvku podle § 207 odst. 2 zákona o služebním poměru.
47. Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 29. 4. 2020, č. j. 14 Ad 15/2018-25 byl toho názoru, že je nutné rozlišovat promlčení nároku žalobce na výplatu výsluhového příspěvku a promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení. Počátky těchto

promlčecích lhůt jsou totiž různé. Běh promlčecí lhůty práva na vydání bezdůvodného obohacení nezačne před právní mocí zrušujícího rozhodnutí (zde rozhodnutí o deklaraci zániku nároku na výplatu dávky pozn. městského soudu), protože by to znamenalo, že se promlčuje právo, které v danou dobu ještě ani neexistuje. Jinými slovy to znamená, že v danou dobu ještě neexistoval nárok bezpečnostního sboru na vydání bezdůvodného obohacení.

48. Uvedené podporuje rovněž názor velkého senátu Nejvyššího soudu vyjádřený v usnesení ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. 31 Cdo 3309/2011, dostupný na www.nsoud.cz, podle něhož *„jestliže na základě povinnosti uložené pravomocným rozhodnutím soudu, které neodpovídá skutečným hmotněprávním poměrům, žalovaný plnil na neexistující dluh, pak žalobci vzniká bezdůvodné obohacení, a to okamžikem, kdy bylo rozhodnutí, na jehož základě bylo plněno, pravomocně zrušeno. Tímto okamžikem též začíná běh promlčecí doby k uplatnění nároku na vydání bezdůvodného obohacení“*. Podle městského soudu argumentaci tímto rozhodnutím nebrání, že bylo přijato civilním soudem v civilním řízení. Námitka promlčení totiž, byť upravena ve veřejném právu jako například právě v § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru, má soukromoprávní charakter (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2018, č. j. 7 As 148/2017-22).
49. Okamžikem pozbytí právních účinků rozhodnutí, na jehož základě bylo plněno, tedy v souladu s ustanovením § 213 odst. 2 zákona o služebním poměru vzniká bezpečnostnímu sboru restituční právo na vydání předmětu bezdůvodného obohacení. Jelikož ten spočívá v plnění, které žalobce přijal v penězích, je žalobce povinen vydat k obnově majetkové rovnováhy právě toto plnění. To, zda bylo příslušníkovi předtím plněno postupně ve splátkách, na tom již nic nemění.
50. Z povahy věci pak vyplývá, že právo na vydání získaného bezdůvodného obohacení jako peněžitého plnění lze uplatnit především v objektivní lhůtě 3 let podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru. Vycházeje z obsahu spisu městský soud konstatuje, že běh promlčecí lhůty tedy započal právní mocí rozhodnutí o deklaraci zániku nároku na výplatu dávky ze dne 10. 9. 2020, tj. běh začal ode dne 1. 10. 2020. V souladu s § 211 odst. 2 zákona o služebním poměru skončí nejdříve 2. 10. 2023, neboť 1. 10. 2023 připadne na neděli. V okamžiku zahájení řízení o vydání bezdůvodného obohacení dne 2. 11. 2020 tedy právo na vydání bezdůvodného obohacení promlčeno nebylo, promlčeno nebylo ani v okamžiku vydání a nabytí právní moci napadeného rozhodnutí (12. 1. 2022). Městský soud se tedy neztotožnil s názorem žalobce, že by větší část bezdůvodného obohacení byla promlčena ještě před zahájením řízení o vydání bezdůvodného obohacení.
51. V závěru městský soud přisvědčil argumentu žalobce, že žalovaný nesprávně vyložil, že v § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru je stanovena subjektivní promlčecí lhůta k vydání bezdůvodného obohacení v délce 3 roky (tento argument žalovaný uplatnil na str. 8 napadeného rozhodnutí). Jak bylo vyloženo výše, ustanovení § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru upravuje toliko obecnou objektivní promlčecí lhůtu peněžitých nároků v délce 3 roků. Subjektivní lhůtu stanovuje pouze § 207 odst. 3 zákona o služebním poměru a toliko na případy uplatnění nároku na náhradu škody. Názor žalovaného tedy nemá oporu v zákoně o služebním poměru.
52. Nejedná se nicméně o nepřezkoumatelnost rozhodnutí, jak namítá žalobce, ale o nesprávný právní názor žalovaného. Městský soud nicméně shledal, že rozhodné otázky žalovaný posoudil správně – těmi jsou, že lhůta pro vydání bezdůvodného obohacení počne běžet od právní moci rozhodnutí o zániku nároku na výplatu dávky, a že promlčecí

lhůta neuplynula. Nesprávný výklad žalovaného o zákonem stanovené subjektivní lhůtě v § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru proto nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

53. Městský soud v projednávané věci setrval na závěrech ustálené judikatury, podle nichž bezdůvodné obohacení vznikne teprve zrušením rozhodnutí, na jehož základě bylo přiznáno právo plnění. Tohoto účinku zániku práva na poskytování výsluhového příspěvku v projednávané věci dosáhl služební funkcionář tím, že (v souladu s názorem Nejvyššího správního soudu) deklaroval zánik nároku na výplatu výsluhového příspěvku od 1. 4. 2007 z důvodu souběhu výplaty výsluhového příspěvku a služebního poměru vojáka z povolání. Právní mocí rozhodnutí o zániku nároku na výplatu dávky tak vzniklo bezdůvodné obohacení a v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu teprve tehdy započal i běh promlčecí lhůty k vydání bezdůvodného obohacení. Právo na vydání bezdůvodného obohacení uplatnil služební funkcionář včas v této lhůtě.
54. Městský soud tedy z výše uvedených důvodů neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
55. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud tedy v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. ledna 2023

JUDr. Ing. Viera Horčicová v. r.
předsedkyně senátu